

Dienraščio Vienybės 2-ąją metų sukakties atžymėjimui paskelbtas dienraščio platinimo vajas, paremtas didelėmis dovanoms skaitytojams.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvių palaikymo darbas—platinimas tautinės spaudos.

LIII. METAL. 66 (655) N. Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, TREČIADIENIS, 1939 M., KOVO O-MARCH 22 D.

KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN KOVO 25 d. SPRES KLAIPĖDOS LIKIMA

Dėl Klaipėdos
"Laisva provincija"
Tarp dviejų ugnių
Baimės akys didelės

J. KROŽĖ

Šiandien lietuviai vėl nerimauja ir rūpinasi ne tik Klaipėdos, bet ir visos Lietuvos likimu. Ir kodėl ne? Vakar ir šiandien visa Amerikos spauda sensacinėmis antraštemis skelbia, kad už dienos kitos Hitleris žygiuos į Klaipėdą. Vienų laikraščių korespondentai iš Berlyno praneša, kad Lietuvos Užsienių Reikalų Ministras Urbšys, kuris prieš pora dienų aplankė Italijos Užsienių Reikalų Ministrą Ciano, vakar aplankė ir Vokietijos Užsienių Reikalų Ministrą Berlyne Ribbentropą. Apie ką jie kalbėjo, mes galime tik spėlioti, bet korespondentai teigia, kad Urbšys tarėsi Klaipėdos reikalais. Esą, pasekdamas Benešo pavyzdžiu Urbšys Berlyne pareiškęs, kad Lietuva ginčiu nesipriešins Klaipėdos atskirumui nuo Lietuvos.

Ribbentropas būk užtikrinęs, kad Klaipėdos kraštas nebus prijungtas prie Vokietijos, bet bus laisva provincija, kaip dabar Dancigas. Berlyno žurnalistas sluoksniuose kalbama, kad Klaipėdos krašto atskirumas nuo Lietuvos tik dienu klausimas, bet Lietuvos vokiečiai nepuola. Bet kas šiais laikais tiki nacių pažadams. Juk netai pat labai seniai pats Hitleris pareiškė, kad jis neturi daugiau teritorinių reikalavimų Europoje, o dabar jis tą pažadą užmiršęs paėmė Čekoslovakiją. Kas gali užtikrinti, kad jis ryt nežygiuos į Lietuvą?

Neabejojama ir Lietuva tą žino. Gal dėlto Lietuvos vyriausybė, negalėdama gauti jokio užtarimo Londone, Paryžiuje ir Maskvoje, kreipėsi į Varšuvą, nors apie tai patikrintų žinių negauta. Galbūt Lietuva kartu su lenkais tarėsi kas daryti, jeigu Vokietijos kariuomenė žygiuotų ne tik į Klaipėdą, bet į Lietuvą ir Lenkiją.

Lenkų diplomatiniai sluoksniai kalbėjo apie "sąjungą su Lietuva", vadinas naują seniai svajotą uniją, kuri reikėtų netiesioginį Lietuvos pavergimą, o gal būtų ir pražūtį, kaip senoji Liublino unija. Bet Lietuva tokios unijos griežtai atsisakė.

Kad padėtis Europoje yra labai rimta ir pavojinga, abejoti negalima. Taip pat aišku, kad Lietuvos padėtis yra rimta ir bet koks rimties drumstimas ar įsikarščiavimas tą padėtį Lietuvoje gali dar daugiau pabloginti.

Mes Amerikos lietuviai turime laikytis vieningai bent vienu klausimu — Lietuvos Nepriklausomybės išlaikymu. Mes principiniai negalime sutikti, kad Lietuva dėtųsi į sąjungą su bet kokia kita didele valstybe nežūrint, ar tai Lenkija ar Vokietija.

Pagaliau padėtis galbūt nėra jau tokia baisi, kaip ji piešiama. Netikrovė ir nežinojimas dažnai turi dideles baimės akis. Mes neabejojame, kad jei tikrai Lietuvai gręstų didelės pavojus, tai mes gautume apie tai pranešimų iš daugiau patikimų šaltinių. Atsi-

ANGLAI NORI PADIDINTI NAUJĄ BLOKĄ 'SUSTABDYTI HITLERI'

Sovietų Sąjunga pasiūlė tuojau susaukti visų demokratinė valstybių karo vadų suvažiavimą

Naujas Gubernatorius. — Buvęs Michigan Valstybės gubernatoriaus padejėjas Luren D. Dickinson, kuris gubernatoriui Fitzherald mirus, paskirtas tos valstybės gubernatorium.

MEKSİKA TARIASI DĖL NAFTOS VERSMIŲ

MEXICO CITY, Meksika. — Jau kuris laikas tarp Jungtinių Valstybių atstovo Richbergo ir Meksikos vyriausybės eina derybos dėl suvalstybtųjų užsienio firmų naftos versmų ir naftos produktų dirbtuvių Meksikoje. Po kelių nevykusių bandymų susitarti dabar praneša, kad Meksika sutiko tas versmes ir dirbtuves pavesti senoms firmoms, kurios per tam tikrą metų skaičių gautų pelną skaitys, kaip dalinį atlyginimą už pačias versmes. Kai išrinkti pilnų versmų vertės sumą, visos versmės ir dirbtuvės automatiškai bus pervesintos Meksikos valdžiai. Tokiu būdu privatinės kompanijos kartu su valdžia eksploatuos tas versmes, bet versmų kontrolė pasilieka Meksikos valdžios rankose.

Pirmininkas K. Stašys nuteistas 4 mėnesių areštu ir pinigine bauda

VILNIUS. — Vilniaus Apeliacijos Teismas kovo 3 dieną svarstė pirm. K. Stašio apeliacinį skundą, kurį jis buvo padavęs 1937 m. lapkričio mėnesį dėl Vilniaus Apygardos Teismo sprendimo. Apygardos Teismas tuomet K. Stašį buvo nuteisęs už devizinius nusikaltimus vienerių metų kalėjimo ir 10,000 auks. piniginių baudos. Dabar Apeliacijos Teismas Apygardos Teismo sprendimą panaikino ir pirm. K. Stašį nuteisė 4 mėnesių areštu (įskaitant 1937 m. K. Stašio 4 mėnesių kalėjime išbūtą laiką) ir sumokėti valstybės izdui 3,000 auks.

minkime, kad ne mums vieniems čia Amerikoje, bet visiems lietuviams, nežūrint kur jie gyvena, rūpi Lietuvos nepriklausomybės išlaikymas. Pernai, kai lenkai pasiuntė Lietuvai ultimatumą mums atrodė, kad Lietuvai jau galas, bet tas pavojus buvo laimingai išvengtas. Tikėkimės, kad ir šį kartą Lietuva sugebės išlaikyti rimtį ir diplomatinio keliu išvengs grėšiančių pavojų.

LONDON, kovo 21 d. — Anglijos vyriausybė, Europos įvykių akivaizdoje, iki šiol vis dar negali galutinai nusistatyti kas daryti, kad sustabdyti Hitlerio tolymesnį žygiavimą Europoje ir naujų valstybių įtraukimą į naujosios Vokietijos Imperijos ribas. Kad Vokietija toliau mėgins sąjungomis ir protektoriatais daugiau valstybių įtraukti į savo įtaką ir ribas, neabejojama, bet kaip ją sustabdyti, nežino.

Prancūzija ir Sovietų Sąjunga pasiūlė sudaryti visų demokratinė valstybių bloką "sustabdyti Hitlerį". Sovietai taip pat be tos sąjungos siūlo tuojau susaukti visų demokratinė valstybių karo vadų pasitarimą Paryžiuje ar Londone. Anglai principiniai su tuo pasiūlymu sutinka, bet nori, kad prie šio bloko dar prisidėtų Turkija, Lenkija, Graikija ir Jugoslavija. Anglai nurodo, kad be tų valstybių sąjunga būtų persipina. Turkija ir Graikija ypatingai reikalinga Anglijai, kaip valstybės turinčios strateginės svarbos Viduržemio ir Juodosios jūrose. Iki tų valstybių atsakymas nebus gautas, demokratinė valstybių konferencija nebus šaukiama.

Tuo tarpu Londone, Paryžiuje ir Maskvoje eina diplomatų pasitarimai kaip greičiau sustiprinti demokratinė valstybių bendrąjį frontą prieš Romos Berlyno ašį.

SUMAZĖJO AMERIKOS GYVENTOJŲ PAJAMOS

WASHINGTON, kovo 21 d. — Statistinėmis žiniomis, 1937 metais Amerikos gyventojų metinės pajamos sumažėjo. Taiš metais tik apie 49 žmonių padarė daugiau kaip po vieną milijoną dolerių pajamų. Iš jų 29 asmenys padarė nuo vieno iki pusantro milijono dolerių, o 20 po daugiau.

Sveikina Hitlerį. — Maršalas Goeringas ir apie milijonas vokiečių iškilmingai sutiko grįžusį iš Prahos Vokietijos kanclerį Hitlerį.

Susirūpinę britai. — Kairėje Ministras Pirmininkas Chamberlainas, be lietsargio, susirūpinęs išeina iš 10 Downing St. Jis vyko pas Anglijos karalių. Dešinėje Anglijos Pasiuntinys Berlyne Sir Nevile Henderson atsauktas iš Berlyno.

PRANCŪZIJA MOBILIZUOJA VISUS PAREINIO VYRUS KARO TARNYBAI

VOKIEČIAI RADO HELIUMO OLANDIJOS PASIENYJ

OLDENZAAL, Olandija, kovo 21 d. — Šiomis dienomis Vokietijos inžinieriai visai netoli Olandijos pasienio rado nedegamųjų heliumo dujų, kurių Vokietija keleta kartų norėjo prikti Amerikoje, bet Jungtinės Valstybės jų nepadavė.

Dabar Vokietija turėdama savo heliumo dujų galės jas naudoti savo didiesiems zepelinams. Iki šiol naudojamas deguonis sudaro didelio pavojaus zepelinams.

Vokietijos prekybininkai ir pramonininkai labai stebisi, kad Jungtinės Valstybės nuo balandžio 22 d. padidino muitus ant Vokietijos prekių.

PARIS, kovo 21 d. — Prancūzijos valdžia vakar nutarė paskelbti mobilizaciją visų vyrų gyvenančių Pareinio srityje, kaip įspėjimą Vokietijai, kad ji nelieš Prancūzijos sąjungininkės Rumunijos.

Numatoma, kad toji mobilizacija pastatys apie 150,000 daugiau vyrų prieš Vokietiją. Taip pat pašaukta apie 125,000 prancūzų į karo tarnybą aptarnauti Maginot linijos tvirtoves ir dar 240,000 įspėti pasirošti bet kurią valandą stoti į kariuomenę.

Paskelbdamas šį nutarimą Ministras Pirmininkas Daladier pareiškė, kad tolimesnių nusileidimų Vokietijai gali nelaukti, kad kiekvienas vokiečių žygis, bus sutiktas griežtu žygiu iš demokratinė valstybių pusės.

TEIKS PAGALBA GELEŽINKELIAMS

WASHINGTON, kovo 21 d. — Jungtinių Amerikos Valstybių Kongresas dabar svarstė reikalą perorganizuoti Amerikos geležinkelius ir tiems, kuriems reikalinga finansinė pagalba, tą pagalbą duoti. Specialus Senato Komitetas jau paskyrė trijų teisėjų tribuną, kuri pasirūpins perorganizuoti visus geležinkelius. Kai kurioms to plano dalims pritaria geležinkelių savininkai ir darbininkai, bet kai kuriems paragrafams nepritaria.

Komisija Lietuvos Lenkijos prekybos sutarties vykdymui prižiūrėti

VARSUVA. — Sudaryta komisija Lietuvos Lenkijos prekybos sutarties vykdymui prižiūrėti iš Užsienių Reikalų Ministerijos atstovo dir. Norkalčio, Finansų Ministerijos atstovo dir. Stankaus, Žemės ūkio Ministerijos atstovo dir. Rukuišos ir Lietuvos Banko atstovo.

VOKIEČIAI SIŪLO LIETUVAI IMTIS ŽYGIŲ BAIGT GINČĄ DĖL KLAIPĖDOS

Ministras Urbšys grįžo į Kauną pasitarti su vyriausybe; derybos su Berlynu bus tęsiamos

BERLIN, Vokietija, kovo 21 d. — Iš neoficialių šaltinių pranešama, kad šiomis dienomis numatomas Klaipėdos krašto prijungimas prie Vokietijos ar bent Klaipėdos kraštui autonomijos paskelbimas, panašiai, kaip dabar turi Danzigas. Klaipėdos rinkimų komisijai pripažinus Seimelio rinkimus teisėtai, Gubernatorius Gailius šaukia seimelio posėdį kovo 25 d. Tame posėdyje Klaipėdos Seimelis greičiausiai nutars ar Klaipėdos kraštas bus prijungtas prie Vokietijos ar pasiliks prie Lietuvos. Galimas daktas, kad Klaipėdos kraštui gali būti duota autonomija, kaip Danzigiui.

Vakar pas Vokietijos Užsienių Reikalų Ministrą Ribbentropą lankėsi Lietuvos Užsienių Reikalų Ministras Urbšys, kuris tarėsi apie 45 minutes. Vėliau jis išėjo labai susijaudinęs ir tuojau išvyko į Kauną pranešti savo vyriausybei.

Vokietijos spauda šį Urbšio atsilankymą laiko "privatinio pobūdžio" pasitarimu, kuriame buvo pasitarta Lietuvos Vokietijos santykių reikalais, bet gerai painformuoti sluoksniai sako, kad Ribbentropas pasiūlęs neatidėliojant baigti risti Klaipėdos krašto klausimą. Ribbentropas būk pasiūlęs, kad pati Lietuva susitarus su Klaipėdos Krašto autoritetais pasiūlytų savo planą išspręsti Klaipėdos ginčą. Esą, aišku kad dabartinė padėtis Klaipėdoje negali būti toleruojama, todėl Lietuvai patartina pačiai pasiūlyti Klaipėdos Kraštui pilną autonomiją. Žinoma, Lietuva gautų teises laisvai naudotis Klaipėdos uostu.

Ziniomis iš Kauno, Lietuvos vyriausybė būk esanti pasirengusi sutikti su "mandagiais" Vokietijos siūlymais, nes kitos išeities šiuo metu nėra.

Lietuvos vyriausybės sluoksniai būk pareiškę, kad duodama Klaipėdos Kraštui pilną autonomiją Lietuva nepasiduoda Vokietijos protektoriatui ir jeigu Vokietijos kariuomenė žengtų į Didžiąją Lietuvą, tai lietuviai be kovos nepasiduotų.

Iki kovo 25 d. tarp Lietuvos ir Vokietijos dar įvyks pasitarimų Klaipėdos reikalui. Kuo jie galutinai bus baigti nežinia, nes Vokietijos vyriausybė pati nenori padaryti pirmą žingsnį. Ji siūlo Lietuvai pačiai pasiūlyti būdą šį opų klausimą išspręsti. Skelbiama, kad Lietuva prie dabartinių sąlygų norėtų Klaipėdos klausimą išspręsti "prieinamiausiu būdu". Dėlto Lietuva net siūlanti Vokietijai sudaryti palankią prekybos sutartį.

Tuo tarpu patys vokiečiai Klaipėdos prijungimą prie Vokietijos nelaiko didelių laimėjimu, o tik Versalio sutarties klaidų atitaisymu.

Amerikos pašonėje, Meksikoje šiomis dienomis įgabenta daugybė provokiškos literatūros. Taip pat atgabenta daug ekzemplierių Hitlerio "Mein Kampf".

GEN. FRANCO REIKALAUJA RESPUBLIKONŲ PASIDUOTI

HENDAYE, Prancūzija, kovo 21 d. — Ispanijos respublikonai pasiuntė specialų pasiūlymą Generolui Franco pradėti taikos derybas su respublikonais ir baigti Ispanijos pilietinį karą. Franco iš karto galvojo apie derybas, bet po Čekoslovakijos sunaikinimo ir vėliausių neramumų Europoje jis atsakė, kad tokių derybų nebūsią ir kad respublikonai turi pasiduoti besąlyginiai.

AMERIKA ATŠAUKĖ SAVO ATSTOVĄ IŠ PRAHOS

WASHINGTON, kovo 21 d. — Jungtinės Amerikos Valstybės vakar pasiuntė Vokietijai oficialę notą, kurioje praneša, kad Moravijos ir Bohemijos prijungimą prie Vokietijos laikyti neteisėtu. Tuo pačiu metu atšaukiama Amerikos pasiuntinys iš Čekoslovakijos ir V. pasiuntinys Prahoje panaikinama.

MUSSOLINIS KALTINA DEMOKRATINES VALSTYBES

ROMA, Italija, kovo 21 d. — Italijos diktatorius Mussolinis, kalbėdamas apie vėliausius įvykius Europoje pareiškė, kad dėl šių visų įvykių kaltos demokratinės valstybės, kurios paneigė Italijos draugikumą ir jos norus pamynę. Esą, jeigu Anglija ir Prancūzija būtų draugiškai sugyvenusios su Italija, tai Hitleris nebūtų drįsęs užimti Čekoslovakijos ir saulaukti Europoje.

GIBRALTARAS GINKLUOJASI

GIBRALTAR, kovo 21 d. — Anglijos tvirtovė Gibraltaras ir vartai į Viduržemio jūrą vakar gavo keliolika naujų armatų ir automatiškų priešlėktuvinė kanoolių. Vėliausiu laiku Gibraltare pastebimas didelis judėjimas ir tvirtovių sustiprinimas.

Lenkai su Lietuva nori sudaryti draudimo konvenciją

VARSUVA. — Lenkijos vyriausybė pasiūlė Lietuvai sudaryti draudimo konvenciją. Pagal tą konvenciją Lietuvos piliečiai, gyvenantieji Lenkijoje, būtų draudžiami ligos ir nelaimingų atsitikimų atveju, o Lietuva draustų Lietuvoje gyvenančius Lenkijos piliečius.

— Palanga šiais metais r. mato pasistatyti rotušę.

ORAS

NUMATOMA: Apsniaus. Laipsniškai kylanti temperatūra. Vakare ar naktį gali būti lietus. Saulė teka 5:59, leidžiasi 6:09. Dienos ilgis 12 val. 11 min.

PRENUMERATA

Table with subscription rates: Brooklyn ir užsieniuose: Metams \$7.00, Pusei metų \$3.75, Trims mėnesiams \$2.00, Vienam mėn. \$0.90

Visaus reikalais adresuokite: Lithuanian Press Corporation 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas, J. Smitrus — Vedėjas, S. E. Vitaitis — Redaktorius

AR IŠDRIS SUDRAUSTI HITLERI?

Vokietijos diktatoriaus Hitlerio spoksmanai pareiškė, kad su pagrobimu Čekoslovakijos nacių avantiūrų programa dar nesibaigia. Todėl visas pasaulis nepaprastu įtempimu laukia ir spėlioja, kuri bus sėkanti valstybė po Čekoslovakijos? Tuose spėliojimuose minimas ir Klaipėdos kraštas. Taigi Hitlerio avantiūrų programa nemažiau už kitas Vokietijos kaimynines valstybes jaudina ir Lietuvą bei visus lietuvius.

Po pagrobimų Čekoslovakijos išrodo, kad Hitlerio avantiūrų kursas sukasi į pietryčius. Pirmiausiai Hitleris pareikalavo ekonominių koncesijų Rumunijoj. Vokiečiams svarbu užtikrinti sau Rumunijos javus ir aliejaus šaltinius. Apsidirbus su Rumunija, spėjama, sekanti bus Vengrija. Bet kartu minima Dancigas ir Klaipėda. Kol kas niekas negali pasakyti kuriomis kryptimis ir kaip toli Hitleris eis su savo avantiūromis.

Nenuostabu todėl, kad demokratinių didžiųjų valstybių praėityje parodytu ištižimu padrasintas Hitleris šiandien tiesiog beprotiškai besišvaistydama į visas puses jaudina visą pasaulį. Šiandien Europos atmosfera pilna smarkiai eksploduojančių dujų. Jau net Čekoslovakijos pražudymo akta pasirašusieji Anglijos ir Prancūzijos premierai šaukia, kad reikia ieškoti priemonių sudraudimui Hitlerio ir sulaukymui jo tolimesnių grobuoniškų avantiūrų. Tuo tikslu bus šaukiama pasitarimo konferencija Londone, į kurią bus kviečiamos netik Anglija ir Prancūzija, bet ir Jungtinės Amerikos Valstybės bei Rusija ir gal net kitos mažesnės valstybės, kurioms pirmiausiai grūmoja pavojus iš Vokietijos nacių pusės.

Be ar išdris aukščiau minėtų valstybių vadai rizikuoti net pasauliniu karu, jei kitų priemonių nebūtų Hitleriui sudrausti, tai pats svarbiausias klausimas. Hitlerio puolamos valstybės, matoma, neturi noro pasitikėti didžiųjų demokratinė valstybių pagelba, kurios tokį visišką ištižimą dar taip netolimoje praėityje parodė. Iš karto Rumunija teigė, kad ji priešins Hitlerio ultimatumui, kuriuo siekiama paimti nacių kontrolėn Rumunijos pramonę. Bet paskutinės Rumunijos sostinės žinios skelbia, kad rumunai jau palinkę išpildyti Hitlerio reikalavimus. Mat anglai ir prancūzai tik kalba ir tariasi, kuomet Hitleris veikia.

Nors Amerikos vyriausybė visu griežtumu pasmerkė Hitlerio žygį užgrobiančią Čekoslovakiją, bet štai Washingtono konservatoriai jau dabar pradeda šaukti, kad Amerikai negalima kištis į Europos reikalus. Antras klausimas, kiek seksis Londonui ir Paryžiui susitarti su Maskva? Besitęsiantis ištižimas Berlyno-Romos ašies priešinkų pusėje, tik padrasina Hitlerį ir jo talkininką Muzolinį grobuoniškoms avantiūromis terorizuoti pasaulį. Ar susidarys pakankamai stipri jėga, kuri išdris sudrausti Hitlerį, tai klausimas į kurį šioje valandoje atsakyti niekas negali.

SPAUDOS APŽVALGA

Iki Obuolių Toli

Naujienos paduoda skaičius balsų, atitekusių lietuviams kandidatams, kurie nominavosi į Chicago miesto valdybą. Bridgeport srityj (11-tame warde) Ažukas gavo 681 balsą, o laimėtojas Connelly gavo 13,264. Marquette parko srityje (13-tam warde) Narvydas gavo 2,036, o laimėtojas Hogan — 15,002. Northside krašte (35-tame warde) Kišūnas gavo 209 balsus, o laimėtojas Orlikoski 14,186.

Šie daviniai rodo, kad lietuviams atskirai eidarai negali tikėtis laimėti. Jie turi gauti savo partijų pritarimo — tada visų piliiečių (ir lietuvių) balsais galės įsigauti į Chicago miesto valdybos vietas.

Kulkos Prazvimbė — Kiskis Gali Negyvas

Vas. 8 Brooklyne įvyko savotiškas karas, kuriame socialistai ir eks-komunistai tarė sudiev komunistams "Amerikos Lietuvių Kongreso" skyriuje ir išmaršavo su savo rezoliucijomis (ir kojomis) lauk. Likę vieni komunistai dar bandė biznį senoju vardu varyti, bet publika nepritarė, todėl nuta-

rė pakalbinti išdilbinusius socialistus atgal. Parašė gražų laiška, pilną visokių demokratinė trikštų (kaip "išrinkti po tris atstovus" ir susitarti), ir net dieną susitarimui paskyrė. Bet mūsų socialistai Brooklyne, matyti, užuodžia šėšką, nors ir raudonu sakalu skrenda. Sako, skyrius neturėjęs teisės tokio pakvietimo rašyti, nes po jų (socialistų) išmaršavimo, ipso facto (kaip lotynai sakyti) skyrius džiova užgeso. O nuo negyvų žmonių gyvi socialistai pakvietimų priimti negali. Ot, sako, kad šitaip gyvi komunistai mus pakalbinti, mažu? Bet gyvi komunistai, būdami negyvi kaukuolių partija, nežino, kad jie yra mirę, ir sako, "dar laikysime duris atdaras". Laikykite, tik saugokitės, kad šaltis neperpūstų. Dabar tiek daug žmonių "gripu" serga.

Scrantone Viena — Chicagoj Kiša

"Draugas" Bimba Laisvėje stebisi, kodėl Naujienų Grigaitis Chicagoje pamiršo, kas buvo draugu susitarta Scrantone konferencijoje. Ten, Bimba priėmė, buvo komunistų ir socialistų susitarta: 1) ginti Lietu-

vos nepriklausomybę; 2) ginti besalyginiai, reiškia, nežiūrint kokio vyriausybės Lietuvoje būtų; 3) patarti Lietuvai kooperuotis su visomis valstybėmis, kurios priešingos fašistų valstybėms.

Bet Chicagon sugrįžęs Grigaitis sako, apsisukęs ir pradėjęs kalbėti, kad Lietuvos nepriklausomybę tik tada reikia ginti, kada Lietuvoje valdo demokratinė vyriausybė, o dėl patarimo Lietuvai kooperuotis su Sovietija ir Lenkija, Grigaičiui tik plaukia šiaušiai. Bimba šito nesupranta.

Atsakymas aiškus. Scrantone nebuvo Naujienų redakcijos kambarių, kurių sienos nustatytos storais Naujienų komplek-

tais. Kiek ten gražių patarimų ir nurodymų vykdyti mylimą šūkį "Lietuvai nei cento!" Kiek ten pirmos rūšies tulžies prieš Lietuvos vyriausybės čia atsijusius diplomatus, prieš Lietuvos Gynimo komitetą, prieš Lietuvos Šauliams paramą, prieš Lietuvos Laisvės Paskolos bonų pirkimą, prieš peticijas reikalaujanti Lietuvą pripažinti, prieš sroves, kurios dirbo už Lietuvos Nepriklausomybę, pagaliau, prieš pačią Nepriklausomybės idėją! Scrantone to viso nebuvo, ir šviežias oras šiek tiek mintis buvo prablaivęs. Bet Chicagon sugrįžus, ir vėl į seną darbą įsikinkius — "rutina zasosala", kaip rusai sako, that's all. Vyt. Sirvydas

ZEMĖS ŪKIO DARBININKŲ TRŪKUMAS LIETUVOJE

Nuolat darosi vis sunkiau reikalinga ūkiams darbo jėga gauti, ūkininkai pradeda dėl darbininkų varžytis, tuo pačiu keldami samdos kainas. Kadangi pakeltas samdos kainas ūkininkai dar nėra pakankamai pajėgūs mokėti, ūkininkų tarpe kyla nepasitenkinimas ir, kaip jau yra įprasta, nukrypstanta reikalavimais į vyriausybę tą reikalą sutvarkyti.

Priverstinimo priemonės čia kuo mažiausia galima taikinti, nes jos pažeidžia žmonių laisvę darbu krašte pasirinkti, ardo santykius tarp darbdavio ir darbininko, kurie ypač žemės ūkyje turi būti geri. Daugiausia padėtų darbininkus žemės ūkyje prilaikyti, jei būtų jiems suteiktos geresnės gyvenimo sąlygos. Todėl vyriausybė pirmoje eilėje deda pastangas pakelti ūkininko pajėgumą, paremdama ūkininko gaminių kainas, gerindama jo pajamas, iš kitos pusės rūpinamasi atpiginti tai, kas ūkininkui reikalinga pirkti.

Yra atpigintos trašos, bus ieškoma būdų kaip atpiginti kitus ūkininkui pirkti reikalingus gaminius. Prieinama tvarka yra sutvarkytas dirbančiųjų žemės ūkyje draudimas nuo nelaimingų atsitikimų, kas turės teigiamai paveikti į žemės ūkyje dirbančiuosius.

Sudaryti tinkamesnes sąlygas žemės ūkio darbininkams sukurti šeimas, pernai su vyriausybės parama yra pastatyta 119 kumetynų su 231 butu. Tas darbas šiemet ir kitais metais bus dar labiau išplėstas. Bus ieškoma būdų, kaip medžiagiškai paremti ilgesnį laiką žemės ūkyje dirbusius darbininkus. Tuo paskatinti juos prie žemės ūkio darbų pasilikti.

Daugeliui atvejų gyvą darbo jėgą ūkiuose gali sėkmingai pavaduoti mašinos. Todėl vyriausybė rūpinasi, kad žemės ūkio mašinas ūkininkas galėtų prieinamiau įsigyti, o iš kitos pusės, per Žemės Ūkio Rūmus bus dar sparčiau plečiamas traktorių ir kitų žemės ūkio mašinų įsigijimas ir jos bus koncentruojamos į punktus, kad ūkininkai galėtų prieinama kaina jas savo ūkių darbams pasisamdyti.

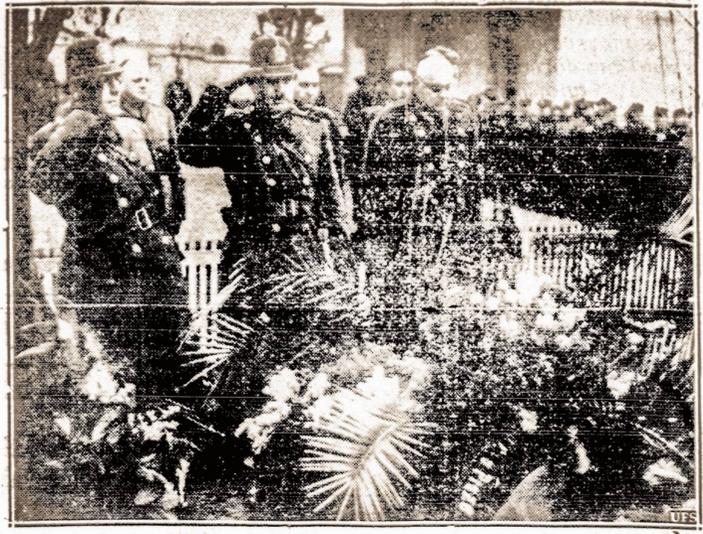
Visose apskrityse bus įvestos darbo knygelės, kurios numatytų sąlygų vykdymą bei savivaldybių prižiūrės ir agronomai. Agronomai turės daugiau padėti ūkininkams darbininkų parūpinimo reikalais.

Vyriausybė yra paruoštas ir Seimui dar šiemet bus pateiktas svarstyti darbo samdos įstatymo projektas.

Kaip priemonė žemės ūkiui padidinti darbininkų skaičių, arba jį nesumažinti, visiškai su laikytas darbininkų išleidimas darbams į kaimynines valstybes. Miestuose šiuo metu bedarbių mažai. Viešieji darbai daugiausia vykdomi rudenį ir anksti pavasarį. Prie jų priimami tik miestų bedarbiai. Žemės ūkio darbininkai prie jų neviliojami ir nepriimami.

Iš sverto darbininkų įvežti šiuo metu vyriausybė neranda galima. Reikia dar labiau, išnaudojant krašte turimas darbo jėgas, pasitempti tiek patiemis ūkininkams, tiek ir darbininkams.

Vyriausybė labai jaučia nukreiptus į ją pageidavimus sutvarkyti darbo jėgų stoką žemės ūkyje, bet reikia atminti, kad vien vyriausybės pastangomis, šis reikalas nebus išspręstas. VDV

Cekų karo vado paskutinė pagarba Masarykui. — Buvusios Čekoslovakijos karo vadas gen. Syrový, prieš išvažiuojant iš Prahos pagerbė pirmąjį cekų prezidentą Masaryką. Čia jis matomas prie Masaryko kapo.

GYVYBĖS DRAUDIMAS

Rašo ADV. K. R. JURGĖLA

Gyvybės apdraudimo poliso pirkimas yra tiek paplites, kad pirkėjas veikt nepatikrina sutarties nuostatų ir jų nežino, nors kasdieniame gyvenime sudarydamas nereikšmingą sutartį dėl mažytės pinigų sumos jis derasi dėl menkiausių smulkmenų. O juk draudimo polisas yra ilgalaikė sutartis, risasi su stambiomis sumomis ir liečia pirkėjo šeimos interesus jam mirus. Visai kas kita yra su apdraudimo pinigų paskirstymo metodais, kurie techniškai, painūs. Atsimenant kas atsitiko su daugeliu "saugiu" investicijų pastaraisiais metais, veltai, vargiai galima patarti nepatyrusiai našlei ar vaikams imtis atsakomybės, gaunant visus apdraudimo pinigus iš sykiu vienoje sumoje, tuo tarpu kai gyvybės draudimo bendrovės gali saugiai laikyti ir globoti tuos pinigus be specialaus mokesčio, garantuojant pinigų cilybę, bent 3 ar 3 1/2 nuosimčių palūkanas ir papildomus dividendus, griežtą vykdymą sutarties dėl pinigų pajamų išmokėjimo ar dalinio likvidavimo per daugelį metų.

Šiame straipsnyje norėčiau, kad polisų laikytojai įvertintų savo svarbias teises ir atsargiai jomis naudotųsi; kad suprastų kelių išmokėjimo metodų reikšmę ir techniką; kad įvardintų pirmą, antrą ir trečiaeilis apdraudimo gavėjus (beneficiarius); ir kad suprastų pagrindinį skirtumą tarp draudimo bendrovių ir vadinamųjų "troštų" kompanijų patarnavimų.

Gyvybės draudimo polisas yra sutartis tarp draudimo bendrovės ir apsidraudžiamojo asmens, pagal kurią bendrovė sutaria, už tam tikrą premijos mokesť pagal riziką, išmokėti tam tikrą pinigų sumą įvykus tam tikram įvykiui. Ši sutartis gali būt draudžiamojo naudai arba trečiojo asmens naudai, kurie gal netgi nežino apie šią sutartį, jos sąlygas ir nesima jokių pareigų, bet sutarčiai sunokus tampa savininku turto, sudaryto sutartimi.

Ši sutartis daug kuo skiriasi nuo paprastų sutarčių, ir ji yra įstatymų specialiai saugoma. Pavyzdžiui: 1) sutartis numato, kad po vieno ar dviejų metų ji tampa nesugriaunama, netgi jei apdraustasis prigavo bendrovę, nuslėpdamas ar sumelnuodamas tam tikras žinias apie save; taigi po tam tikro laiko bendrovė negali teisinis, kad svarbius faktai buvo klaidingai nurodyti, buvo melai. — su viena išimtimi: pastaraisiais metais bendrovės polisuosna įrašė nuostata, — kur nuolatinio sužalojimo atveju mokama, mėnesinė pašalpa, — kad prigavimo atveju ta pašalpa nebus mokama, nepaisant

kada prigavimas išaiškintas. Gi paprastoms sutartims įsisenėjimo laikas prasideda tik tai po prigavimo susikimo. 2) Polisu tapus nesugriaunamu, apdraustasis gali atsargiai suplūnoti sauzudybę arba žūti dėl savo neatsargumo, bet visvien apdrauda išmokama. 3) Apdraustasis gali bet kada nutraukti sutartį be jokių tolimesnių prievolių, gi bendrovė priversta savo prievolės pildyti tol, kol apdraustasis moka premijas.

Seniau veik visais atvejais apdraudimo pinigai buvo išmokami vienoje sumoje nurodytam asmeniui ir bendrovės patarnavimas nutrūkdavo apdraustajam mirus. 1907 metais New Yorko valstybė nustatė pavyzdines draudimo polisų formas, privalomas visoms bendrovėms, veikiančioms visos valstybės sienose. Tos formos vienu metu eigoje plačiai pasklido po Ameriką ir šiuo metu visose valstybėse (steituose) bendrovės gali naudoti tokis polisų formas, kokias nori, betgi su tam tikrais privalomais nuostatais. Pagal naujasias formas, bendrovės gali sulygti išmokėti pinigus keilias metodais:

1) Paliekant poliso sumą bendrovėje su reguliariai išmokamomis palūkanomis (3 arba 3 1/2 nuos.) ir dividendais. Pirmaeiliam pašelpgaviui mirus, suma išmokama antraeiliam, įvardintam sutartyje, arba pirmojo pašelpgavio palikimo globėjuj.

2) Išmokant pinigus lygiomis periodinėmis dalimis per sutartą metų eilę.

3) Išmokant pinigus lygiomis dalimis 5, 10 ar 20 metų eigoje ir po to per tiek metų, kiek pirmaeilis — antraeilis pašelpgavys gyvens, gi pirmaeiliam mirus sutartam metu skaičiuoti neišėjus — antraeilui pašelpgaviui, bet tik tai ligi išeis tas metų terminas; jei antraeilio benefitų gavėjo nėra, išmokama viskas viena suma pirmaeilio benefitų gavėjo administratoriui ar egzektoriui.

4) Išmokant pinigus lygiomis periodinėmis dalimis, pagal sutartį, ligi visa suma su palūkanomis bus išmokėta.

5) Išmokant vieną pusę lygiomis dalimis per 20 metų, gi kitą pusę išmokant vienu sykiu 20-čiai metų praėjus.

mirimus, nes kitaip daug metų po apdraustojo mirties gali būti reikalaujami atidaryti jo palikimo bylą teisme, kadangi gali likti fondas ar pajamos, kurių gavėjas nepaskirtas ir pinigai grįžta į apdraustojo palikimą. Tokiu atveju vėl bus teismo išlaidų, globėjų komisai, galimi kontestai dėl nustatymo asmenų, kuriems tuo (naujai atidarytos bylos) metu pinigai priklausau.

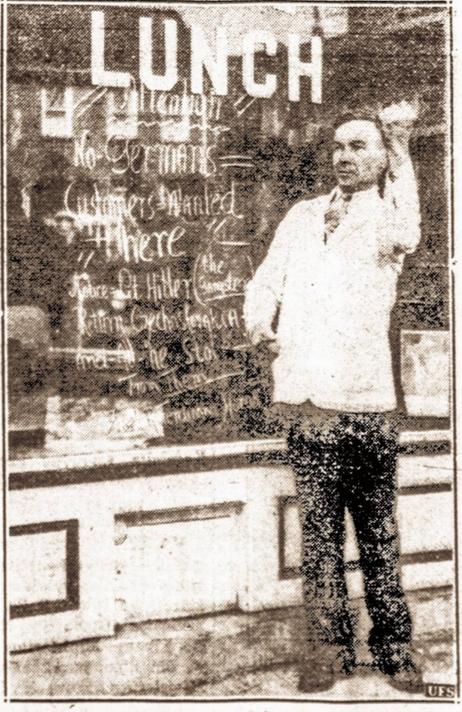
Be to, dažnai vyras, turįs mažų vaikų, paskiria savo žmona vienintele paveldėtoja. Jei miršta prieš vyro mirimą, apdraudimo poliso pinigai patenka į vyro polikimo kapitalą; jei ji vėliau miršta, pinigai patenka į jos palikimą. Vienaip ar kitaip, apdraudimo pinigai, patėkę bendron palikimo sumon, yra atsakingi už velionies skolas (jo arba jos), neskaitant administravimo ir teismo išlaidų, taksų, kūdikiams globėjų paskyrimo išlaidos ir globėjų komisai. Vaikams sulaukus "pilnu" metų, jiems turi būti išmokami pinigai, nežiūrint ar jie turi patyrimo pinigus išmintingai naudoti. To viso galima išvengti apdraustojo susitarimu su draudimo bendrove.

(Daugiau bus)

KODEL ŽYDAI APLEIDO KLAIPĖDOS KRAŠTĄ?

Rygoje leidžiamas žydų dienraštis "Haint" atspaudė straipsnį "Kodel žydai apleido Klaipėdos kraštą?" Straipsnio pradžioje autorius, pacitavęs Lietuvos Banko valdytojo Tūbelio kalbos dalį, kuri liečia pabėgusius iš Klaipėdos žydus, nurodo, kad kai kurie lietuvių sluoksniai Klaipėdos žydams darą daug priekaištų ir jų adresu paleidžiama daug piktų žodžių. Toliau autorius, nušvietęs žydams susidariusią padėtį Klaipėdoje ir bendrą situaciją, teigia, kad nacionalistams šeiminkaujant krašte, žydai negalėję ten pasilikti. Girdi, jų pasilikimas būtų trumparegiškas, neapgalvotas žygis, be naudos sau ir valstybei. Tai suprantas kiekvienas objektyviai galvojęs žmogus.

Tačiau jei dar esama žmonių, kuriems žydų argumentai esą nepakankami, tai reikia sakyti, kad tie žmonės savo nusiskundimais prieš Klaipėdos žydus norį pasitarnauti tai pušei, kuriai Lietuvos valstybės reikalai nerūpi. Girdi, tokių tiesioginių ir netiesioginių svetimų ir nedraugių jėgų tarņu Lietuvoje esama daug. Jie prisidengė tariamo patriotizmo kauke, kurstą vieną gyventojų dalį prieš kitą ir garbiną anos Nemuno pusės valdovus. Taip Klaipėdos žydus teisinga Latvijos žydų laikraštis "Haint".

Vienas čekas, valgyklos savininkas Somerville, Mass. užrašė ant lango, kad vokiečiai kostumeriai nepageidaujami.

KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

LIETUVISKAME MONTREALE

Mūsų protėviai sakydavo: "Kieno vežime važiuoji, to ir giesmė giedok". Reiskia, kur gyvenai, ten taikykis prie aplinkumos. Šitą posakį ypatingai verta sekti lietuviams, atvykstantiems į svetimą kraštą naujo gyvenimo sukurti. Lietuvis, atvykdamas į Kanadą, randa ne tuškus laukus ir apytuščius miestus, bet dešimtį milijonų gyventojų (ne lietuvių), ūkius, miestus, valdžios sistemą ir tvarką, savotiškus papročius ir kalbą. Gudrus lietuvis, kuris sugeba šaltu protu vadovautis, tuojau supranta, kad ne ateiviui yra lemta naujo krašto tvarką keisti, ar gerinti, bet vietos gyventojams. Ateivis tik svečias, kuris turi prie aplinkumos taikytis ir ją išnaudoti kuriant sau kogeriausį gyvenimą.

VIENYBĖJE sausio 19 d. 1938 m., buvo cituota žymus dienraštis (New Yorko Times) apie Quebec'o provincijos istoriją ir dabartinius politinius vėjus. Ten buvo nurodyta, kad šioje provincijoje gyvena trys milijonai prancūzų, kurie pasižymi priešišimu savo kalbai, katalikų tikybai ir nepasitikėjimu sveitautaičiams, bet naujenyboms, kaip va: modernizmo, komunizmo ir kitokių izmų teorijoms. VIENYBĖ tada rašė: "Šis faktas ypatingai svarbus mūsų stalininkams (ir visiems lietuviams) galvon išdėti: be fakto, kad Quebec'o provincijos lietuvių (dėl savo skaičiaus mažumo) jokios politinės pakos čia niekadės nerės ir į komunistų prancūzų nepasuks, jie gali nukentėti".

Gyvnimas patvirtino šių žodžių eisybę, kaip patvirtino teisybę, kad Vytauto klubo valdybą ėjo klaidingų keliu, nieieškodama bendradarbiavimo su visomis tautiškomis ir katalikškomis draugijomis Montreale. Klubo valdybai, matyti, buvo dōta tiek nedviprasmišai, supras, kad Quebec provincijos valdžia ėgiau nepakęs komunistų ir jų propo-

gandos Vytauto klube. — valdyba jau uždraudė komunistų agentui kalbas ateityje laikyti, išmetė komunistuojantį Urbonavičių iš narių tarpō, nedavė salės taip vadinamam komunistų "Kanados Lietuvių Kongresui" ir Toronto sapnininko koncertui. Valdyba net ir iš krašto išėjo savo draudimais. Ji uždraudė klube nariams užvesti politines savytarpio diskusijas ir visokias prakalbas, bet tautines ir katalikiškas, Vas. 16 ar Spalių 9-tos minėjimuose! Šiems parengimams valdyba nepakviečia gerų kalbėtojų, turbūt, bijodama, kad atėję komunistai (kuriuos Grigaitis gerai "indėnais" pavadinō) ims baubti, kaip nēmitę jautukai. Baubikams, tačiau, privalu parūpinti dulkingojo, kurie nekultūringus žmones iš kultūringų lietuvių susirinkimų greitai išduktinti į laukus, kur jie su baubiančiais jautukais jaustūsi namieje. Quebec'o provincijos valdžia nori ne tautiškas, demokratines, liberalines, doras kalbas sustabdyti, bet komunizmo propogandą. Vytauto klubo valdyba, uždrausdama visokias prakalbas tautinėse lietuvių šventėse, tik pasitarnauja komunistams, nes šie kaip tik nemori, kad broliai lietuvių išgirstų tikrą tiesos žodį. Jie nori, kad lietuvių smikty stalininkų propogandos rūkuose.

Klubo valdybai privalu rengti ne tik koncertai, vaidinimai, šokiai, vakariēnės, bet ir prakalbos, pasikviečiant tinkamų kalbėtojų iš Amerikos lietuvių tarpō. Visi lietuvių giria valdybą už surengimą koncertų amerikiečiams Stankūnui ir Vasiliauskui. Tai buvo tikras lietuviškas meno darbas! Bet reikia ir gero žodžio. Reikia auklėti dorą ir tautinę mintį. Reikia kviesti iš Amerikos gerų kalbėtojų Vasario 16 ir Spalių 9-tą minint. Quebec'o provincijos valdžia už tai, be abeprasmiai, supras, kad Quebec provincijos valdžia ėgiau nepakęs komunistų ir jų propo-

ir energingai savo draugijos veiklą mūsų spaudoje aprašinėti? Jei nepatinka VIENYBĖ (kuri Amerikos lietuviams išauklėjo tokias organizacijas, kaip SLA, TMD ir šimtus mažesnių), tai juk yra dešimtytis kity lietuviškų laikraščių, ėjmant ir Toronte einantį sapnininką. Rašykite jiems — tik rašykite! Tikiu, už rašymą laikraščiams Sv. Kazimiero drjōs nariai savo gabų ir energingą pirmininką nepabars. Dabar jis Reporterj b̄ra, o pats nežada fiksljū informacijų visuomēnei teikti. Ar galima ūkj sustiprinti, jei šeimninkas nuolatos seimyną barą, kad negerai dirba, bet neparodo, kaip gerai dirbti?

Reporteris

KANADOS ŽINIOS

Anglijos karalius laukiamas Montreale gegužės 16-tą. Jis čia dalyvaus išlgai miesto parodoje, paskui išsisis Windsor viešbutyje. Viso Montreale išbus 8 valandas.

Ottawos parlamentas mano skirti puspenktū milijono dolerių lavinti bedarbj jaunimā amatų ir darbų. Bedarbio jaunimo klausimas, pasirodo, Kanadoje tiek pat āstrus, kaip Amerikoje ir Anglijoje.

Quebec'o kardinolas Vilteneuve, pirm sugryždamas Kanadon iš Romos kur rinko Popiežiū, aplankys Lenkijā, kur veikia brolija, prie kurios ir jis priklauso.

Buvęs Quebec'o provincijos komunistų partijos sekretorius, Jean Peron, pasakoja, Rusija neužilgo susitars su Vokietija ir kitomis fašistų šalimis, nes norės apsaugoti savo biurokratijai darbus. Peron buvo karstas komunistas, bet pabuvojęs kiek laiko Sovietijoje, grįžo Kanadon su visai kitomis mintimis.

Spaudoje ir visuomēneje eina karšti ginčai dėl Kanados radijo komisijos pasiryžimo uždrausti alaus ir kitų gerimų skelbimā per radijā. Dauguma mano, šitoks uždraudimas būtų bereikšmis.

Vasario mėnesj kanadiečiai, iš Amerikos sugrįždami, parsivežė už 303 tūkstančius visokių prekių, pasinaudodami CCC įstatymu, kuris leidžia kanadiečiams trisyk per metā atsivežti be maito prekių, jei Amerikoje išbūna virš 48 valandas.

Tik Tak

LIETUVIS IŠEIVIS

Daug kas viliojo Tėvynę apleisti: Kalbos, skelbimai, sapnai. Visi man kalė, kad laimė. Aš rasiąs Kanadoj, tikrai. Venkė motutė, mane apsikabinus, Tėtušis rūščiai tylėjo: Prie namo beržas lūdmai sulingavo, Kaimynai, draugai, pavydėjo. Jūra nugalėta! Štai, naujas tas kraštas! Kur kalba mus' bočių rėtai girdima. Su plakančia širdžia Kanados klausiu: — Ar būsi, kaip Lietuva, man mylima? Keturias dienas traukiniu vėžė, Saskatchewano stojom krašte, Kur niekas lietuviškai nemokėjo, Stotyse, mieste ar paste.

Ir keista! Ryte, prie darbo Nekilo manoji daina! Nes oras ir medžiai čia šalti, kitoki — Pati žemė keista, svetimā! Lietuva! Naujoji Tėvynė tavęs Iš širdies neišraus niekadės! Čia dirbsiu — gyvenimą kursiu — Bet mylėsiu tik tave visados!

BAISIAJĄ VERGIJĄ PRISIMINUS

Šiais laikais apie vergijā galim pasiskaityti tik iš knygu. Šiaip jau pasaulyje ji yra išnykusi, išskyrus vienā kitā paslaptingosios Azijos tautelē, kur dar užtinkama žmonių, bėprekianjančių kitų žmonių laisve. Teisybė, jaunos ir grožios merginos ir dabar yra grožiamos ir arduodamos Amerikos viešųjų namų laikytojams. Bet šios vergystės žiaurumai yra tik krislelis senovės vergijos žiaurumų.

Vergija labiausiai klestėjo romėnuose ir kitose senovės tautosė dėl nuolatinių karų. Sugauti belaisviai buvo verčiami vergais ir laikomi žemesniu padaru nei gyvūlys. Romėnų galybei žlugus nauja vergija Europoje nesuiskūrė, bet užtat Europos valstybių kolonijose ji tiesiog žydėte žydėjo. Ypač neišdildomus atsiminimus istorijos puslapiuose paliko Afrikos negrų vergija Amerikoje. Tų vargšų juodukų ir kančios kūrė Amerikos civilizacijā. Tas visas vergautjančių kančias panaikino garsusis žmoniškumo tėvas — Amerikos prezidentas Abraomas Lincolnas 1865 m.

Bet vergavō ne tik laukiniai negrai. Kultūringieji europiečiai taip pat yra vergavę puslaukinėms tautoms.

Daugiausia europiečių vergavō žiauriesiems Afrikos maurams, kai šie puldinėjo Europā, norėdami ją nukariauti Ispanija (kur dabar vyksta broliūdiškas karas) iš tiesų buvo patekusi į jų rankas. Karo žygiui pavykus parsivarydavo baltųjų belaisvių, kuriuos išsidalindavo šeichas (jų valdovas) ir kariai. Šeichas, žinoma, imdavo gražias moteris į haremā ir turtingus vyrus, kurie atsipirkdavo.

Kariai gautus vergus parduodavo, kadangi ėjms vergai nebuvo reikalingi. Vergų pardavimui būdavo net specialūs darvai.

Pats pardavimo aktas vykdavo maždaug taip: pardavėjas, kaip gyvulj, tvirtā, vyrā ar jaunā mergaitē imdavo už rankos ir visa gerklė šaukdamas bei girdamas savo prekę vedavo per mimiā, kad šį galėtų parduodamajj matyti, įkainuojant ir, jei patikdavo, nupirk-

ti. Pirkėjas prieš sumokėdamas pinigūs pats perkamā vergā apžiūrėdavo. Vyrų tikrindavo dantis, muskulūs, amžius, o jei būdavo moteris — išrengdavo ją nuoga ir pirkėjas galėdavo kaip išmanydamas, ją apžiūrėti.

Nupirktuosius apkaustydavo geležiniais ir varydavo prie sunkiū darbų. Jei kuris iš nuvargio, karščio ar skausmo sugriūdavo, būdavo plakamas bižūmais ir lazdomis iki mirties. Be tų bausmių jie sugalvodavo ir kitokių. Pavyzdžiui, paimdavo tėvo akysė dukterj ar žmonā, kuriā skirdavo į haremā, o tėvas ar vyras ištaręs pasipriešinimo žodj, būdavo pasmeigiamas ant ieties.

Nusikaltusiems sugalvodavo dar įvairesniū bausmių: rišdavo prie stulpo, kurj paskui padėdavo, kišdavo maišan ir mėsdavo jūron, priešdavo prie dviųj į priešingas puses vėjuojančių vėžimų ir perplėsdavo, kišdavo patrankon ėr išsaudavo vietoj sovinio, nupiaustydavo rankas, kojas, ausis, nosis, suriše rankas paritindavo nuo status akmeninogo kalno, ir dar kitokių kitokiausiu kankinimū sugalvodavo beširdziai vergū savininkai.

Žinoma, tokias kančias nieks nepanešdavo — mirėdavo. Tik labai retas kuris pabėgdavo iš žiauriū kankintojų rankų. Bet ilgainiū pasaulyje vis labiau ir labiau įsigalėjo žmoniškumo jausmai ir tiek amžių gyvavusi vergija nuo kultūringojo pasaulio buvo tarsi nušluota. Ir mes su pagarba turim minėt vardus tų, kurie patys pirmieji paskelbė vergijos panaikinimā. (L. U.) Vd.

IEŠKOJIMAI

Lietuvos Konsulatas Čikagoje paieško sekantiū asmenų: AVIŽINIO, Prano, kilusio iš Šilėnų km., Kauno apskr. Amerikon atvyko prieš didjį karā. Gyveno Chicago's apylinkėje.

A ŽUKO, Jono, kilusio iš Birščių km., Krōsnos valsė. 1937 metais gyveno Chicagoje.

BAGANO ar Bakano, Kazimiero, kilusio iš Padosnos vnk., Zarasų apskr., 1905 m. atvyko Amerikon. Gyveno Chicagoje.

JERESIŪNIENĖS, Rozalijos, po tėvais Dikytės. Kilusios iš Gedminų km., Pašvitinio valsčiaus. Ilgā laikā gyveno Chicagoje.

KIBARTU, Pranciškaus ir Kazimiero, kilusiu iš Telšių apskr. Pranciškus seniau gyveno Worcester, Ohio, o Kazimieras gyveno Philadelphia, Penna.

LIPSKIO (Lineikio) Juliaus, kilusio iš Šlaulių, Amerikon atvykusio prieš didjį karā. Canada, San Francisco, California ir kitur. Ar jis tebėra gyvas ar jau miręs — giminėš žinių neturi: už jų suteikimā būtų labai dėkingi.

NEKRAŠO (Nekrato), Simono. Mirė Minnesotā valstybėje ir paliko tūrto apie \$4.000. Jo ėpėdiniai arba jį pažinūsieji prašomi tuojau atsikreipti į Konsulatā.

NORĖIKU, Kazio ir Jokūbo, kilusiu iš Kvedarno apylinkės, atvykusių į Amerikon prieš didjį karā. Gyveno įvairiuose Amerikos miestuose — su giminėms Lietuvoje visus ryšius esā nutraukę: jiems priklauso brolio Liudviko palikimū dalis.

PLASCINSKIENĖS, Eidimaitės, Zofijos. Seniau gyveno West Pullman apylinkėje, Chicagoje.

VEŽELIO, Andriaus, gyvenusio Lowell, Mass., ir 1922 metais persikėlė Worcester, Mass. Jis pats ar apie jį ži-

nantieji prašomi tuojau atsilepti. Aukščiau suminėtieji asmenys arba apie juos žinantieji prašomi skubiai atsilepti Konsulatan.

Lietuvos Konsulatas
100 East Bellevue Place
Chicago, Ill.

LIETUVOS LENKAI SVĖS LIETUVOS TAUTINES SVENTES

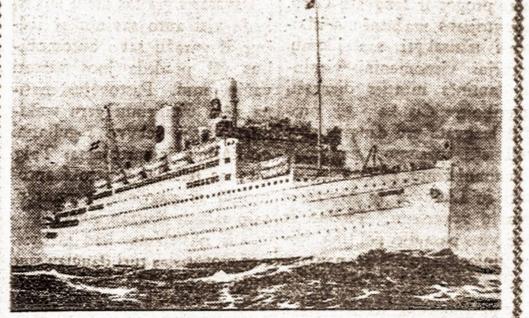
KAUNAS. — Kauno lenkų tarpe iškeltas sumanymas kartu su kitomis tautinėmis mažumomis dalyvauti Lietuvos valstybinių bei tautinių švenčių iškilmėse. Kaip žinoma, iki šiol Lietuvos lenkai Lietuvos tautinių ir valstybinių švenčių iškilmėse nedalyvaujavo, o tuo tarpu Latvijoje lenkų mažumą nesiskiria nuo kitų mažumų.

100 metų kalėjimo. — William (Blackie) Zaposky, Philadelphia's banditas, kuris šiomis dienomis nuteistas 100 metų kalėjimo.

ASMENISKAI LYDIMA DIDŽIOJI "VIENYBES" EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Užgirta Lietuvių Laivakorėjų Agentų Sąjungos Amerikoje, Inc. Išplauks moderniskam baltam Svėdų Amerikos Linijos motorlaivui

"GRIPSHOLM" IS NEW YORKO 1939 M. GEGUŽĖS-MAY 31 D. TIESIOG Į KLAIPĖDĄ

PER GOTHENBURGĄ, SVĖDIJĄ — NEPERSEDANT Sutaupysit pinigā pirkdami laivakortę ten ir atgal! Tuo pačiu laivu 2-ji ekskursija išplauks liepos 1 d. "su persėdimu" Informacijų ir laivakorėjų kreipkitės į VIENYBĖ TRAVEL BUREAU, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Autorizuota agentūra SWEDISH AMERICAN LINE

DIENRAŠČIO VIENYBĖS DVIEJŲ METŲ SUKAKTIES VAJUS

Prasidėjo sausio 2 d. ir baigsis kovo 31, 1939 Šis vajas paremtas didelėmis dovanomis skaitytojams. Vajaus metu prenumeratoras kainā sumažinta sekantiā: BROOKLYNE \$6.00, KANADOJE \$5.00, KITUR JUNGTYNĖSE VALSTYBĖSE \$4.00

Prenumeratoriai taip pat gali pasirinkti dovanas knygomis: kurie prisijus pilnā nenuipigintā metinę prenumeratā, tai gaus \$3.00 vertės knygų pasirenkant iš Vienybės katalogo. Vietoje mokėti komiskus vajininkams, teikiame dovanas tiesiai prenumeratoriams suminėtomis dovanomis.

Aukščiau minėtas dovanas gaus tik tie prenumeratoriai, kurie patys tiesiai prisijus ar atėję į administracijā užsimokės anksčiau nurodytā prenumeratā

Senieji Vienybės skaitytojai, kurių prenumeratos pasibaigė ar baigsis vajaus metu, taip pat naudojasi anksčiau

Pasinaudokite proga ir sutaupykite pinigų, arba pasiimkite \$3.00 vertės knygų

Gerieji Vienybės rėmėjai, kurie pasidarbuos gavimui naujų skaitytojų, gaus dideles dovanas knygomis. Pavyzdžiui, kurie prisijus dešimt naujų skaitytojų, gaus \$5.00 vertės knygų ir taipgi jų prikabinoti skaitytojai gaus aukščiau nurodytas dovanas.

Čekius ir Money Orderius siųskit sekamū vardu ir adresu:

LITHUANIAN PRESS CORP. 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

DAUGIAU KULTŪROS IR SVIETIMOSI!

Visi mūsų dienraščių Gerb. Skaitytojai jau žino, kad nuo sausio mėn. 2 dienos iki kovo 31 dienos paskelbtas didysis VIENYBĖS dienraščio dviejų metų dienraščio darbo sukakčiai paminėti VAJUS. Vajus paremtas knygų dovanomis ir dienraščio kaina vajas metu yra nupiginta. Brooklyne tik \$6. (Ne vajas metu \$7.) Kitose Jungtinių Valstybių vietose 4 doleriai. (Ne vajas metu \$5.) Kanadoje vajas metu nupiginta iki \$5. Vajaus metu prenumeratoriai užsimokėję pilną prenumeratoro mokesį gauna vertingų knygų priedo 3 dolerių sumoje. I tų knygų sąrašą įeina mokslo, beletristikos ir poezijos knygos. Knygos vertingos ir įdomios. Ta reta proga visi galite lengvai pasinaudoti. Naujų skaitytojų gavėjai taipgi gauna vertingų knygų dovanų.

Šis vajas paskelbtas tikslu duoti progos ir lengvatų Gerb. Skaitytojams mažesnėmis išlaidomis užsakyti sau įdomų, kultūrinį, visuomeninį, vienintėlį tautinės minties dienraštį Amerikoje. Čia kaip tik proga ir lengvata yra daugiau save apsisviesti, pasisemti naudingų gyvenimui žinių, plačiai susipažinti su Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimu. Pažinti ir sekti viso pasaulio politiką. Visos žinios paduoda naujausios.

Visų finansinė padėtis šiandien yra sunki. Vienas doleris šiandien yra didelės vertės ir brangus. Nieko nelaukdami nupiginta kaina atsiligykite prenumeratą už dienraštį. Nauji skaitytojai dabar turi didžiausią progą užsirašyti sau tobuliausią dienraštį tik už \$6 Brooklyne. Jūs vieną dolerį sau sutauptote.

Vajaus paskelbtas laikas jau baigiasi. Beliko tik keletą dienų. Todėl pasiskubinkite sau dienraščio siuntinėjimą užtikrinti. Ateikite asmeniškai VIENYBĖS administracijai, atsisikaitykite su dienraščiu ir pasiimkite Jums skirtą knygų dovaną. Padarykite tai nedelsdami.

SENUTĖ MUŠDAMA LAZDA — IŠVIJO PLEŠIKĄ

Mary Quinn, 62 metų amžiaus savo namuose smarkiai apmušė įsibrovėlį plėšiką negra. Mary Quinn'ei besikalbant su savo seseria, kuri yra 69 metų amžiaus, staiga pro langą įsibrovęs negras pareikalavo stoti jai kampan. Atsistojusi kampan ji pastebėjo prieš save stovinčią lazda, kurią ji pasigriebė pradėjo vanoti negrui nugarą. Išsigandęs negras nespėjo nieko pasiimti paspruko.

Aplankius vienybiečius p. p. Pelkauskus

Šiomis dienomis man teko su reikalais užsukti pas ponus Pelkauskus, kurie gyvena 30 Sheridan Ave., Brooklyne. Pona Pelkauskai yra seni VIENYBĖS dienraščio skaitytojai ir geri visuomenininkai. Su dienraščiu VIENYBĖ nemano niekad skirtis. Prie progos teko pasikalbėti apie jiems surengtą jų 25-ųjų metų vedybinio gyvenimo sukaktuvėmis paminėti surprise-party. Pasirodo, kad jubilatai gavo gražių ir brangių dovanų. Jubilatai yra labai dėkingi parengimo surengėjams ir niekada neužmirš tos savo gyvenime džiugios valedos.

Linkiu ponams Pelkauskams ilgo ir laimingo gyvenimo.
J. Krunklys.

SIANDIENINIS APSAUGOS LAISKAS

Pavasaris yra tas metų laikas, kada visi auto savininkai išsiėmę iš garažų savo automobilius vėl pradeda juos vartoti važinėjimui. Pastovėjusi mašina nėra užtikrinta geru veikimu, nes ji nebuvo reguliariai prižiūrima ir vartojama. Taigi būtinas reikalas yra tokį automobilį iš pagrindų peržiūrėti, taip sakant išgaminuoti.

Čia pastebima, kad kiekvienas motoristas turi daugiau šiuo laiku peržiūrėti savo automobilio veikimą, negu kitais metų laikotarpiais. "Pirm negu jūs automobilį pradėsite važiuosite, ar tikri esate, kad galėsite sustoti". Tas reiškia stabdžių padėjimas arba jų veikimas turi būti tinkamai užtikrintas. Stabdžių netinkamas veikimas ir yra visų nelaimių priežastis. Tai nėra dovanotina vairuotojui jeigu jo automobilis yra su netinkamais stabdžiais ir ta priežastimi jis savo ir kitų gyvybę stato į pavojų. Pirm negu savo automobilį išvažiuosite į kelią tinkamai galės jį valdyti ir reikalui esant tinkamai sustabdyti. Kada jūsų auto visas mechanizmas yra iš anksto peržiūrėtas, užtikrinamai jūs važiuosite ramiai ir važiavimas saugumo atžvilgiu bus užtikrintas. "K."

UŽDUSO NUO GESO

Ant 413—19th St. rastas gesu uždušęs tūlas Edward Glennon. Policija išaiškino, kad geso dujos išsiveržė ir miegantysis uždušęs.

Proteguoja. — Žinoma operos dainininkė Grace Moore globoja keleta jaunų dainininkų. Čia matyti viena iš jų Dorothy Kirsten, 22 metų amžiaus, kuri, sakoma, turi nepaprastai gražų balsą. Jai akomponuoja pati Grace Moore.

STREIKUOJA KANALIZACIJOS DARBININKAI BEBANDYDAMI REVOLVERI PERSOVĖ

Apie pusantro tūkstančių darbininkų prie vandens vamzdžių kasimo streikavo reikalaujanti 6 valandų darbo dienos ir dviejų dolerių atlyginimo į valandą.

Darbdaviai tai pasipriešino. Darbininkai nenusileidžia. Siūlo darbininkams taikintis su sąlygomis 7 valandų darbo diena ir \$1.80 į valandą. Eina derybos.

MIESTO BIUDŽETĄ NORI SUMAŽINTI

New Yorko miesto majoras La Guardia nori miesto samatą 1940 metais sumažinti \$52,000,000 dolerių. Miesto biudžeto klausimas gyvai svarstomas.

SUDEGĖ DU KŪDIKIAI

Du maži kūdikiai-brolukai išsiveržus didžiuliam gaisrui sudegė. Jų motina tuo metu buvo išėjusi į gatvę savais reikalais. Miesto majoras La Guardia pats buvo atvažiuojęs pažiūrėti gaisro 68 E. 112th St. Ugniagesiams užgesinus gaisrą kūdikiai buvo rasti lovelėje susikabinę.

MIRĖ

Kovo mėn. 14 d. mirė Ona Krunklienė, 44 metų amžiaus. Velionė gyveno 87-24—86th St., Woodhaven, L. I. Pašarvota buvo Šalins laidotuvių koplyčioje. Palaidota kovo mėnesio 18 d. Alyvų Kalno kapinėse.

Laidojimo reikalais rūpinosi Šalins-Šalinsko laidojimo įstaiga.

STREIKAS HOTELY

Governor Clinton hotelio darbininkai susteikavo užvakar vakare apie 7 val. reikalaujanti geresnių atlyginimo sąlygų. Streikavo apie 200 darbininkų. Eleveiterių darbininkai bandė padaryti "sit-down" strike savo vietoje, bet policijos buvo pašalinta. Tuo laiku dar 300 hotelio svečių buvo pristatyti į jų kambarius. Restorano darbininkai pareiškė, kad streikas ir tegu darbdaviai tariasi su jų unijos vadovybe.

RADIJO PROGRAMA

Trečiadienį, kovo 31 d. 7:45 val. vak. iš stoties WBBR, 1300 kl. Ir vėl šios apylinkės lietuvių turite progos pasiklausyti Jehovos liudytojų programos. Atsak savo priimtuvą lygiai nuo 7:45 val. vakare.

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkėlė savo Williamsburgho ofisą į 522 BEDFORD AVE. netoli Taylor Street BROOKLYN, N. Y. TEL.: EVERGREEN 7-1312 PRIĖMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. popiet ir nuo 7 val. iki 8 val. vak. FLATBUSH OFISAS: 2220 AVENUE J

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA BAR & GRILL

Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus. Lietuviškas kumpis, rūkyti kiltbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.

Joseph Zeidat, savininkas 411 GRAND STREET Brooklyn, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259 RALPH KRUCH FOTOGRAFAS

65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

Tel. Market 3-5357 Michael Akialis, Jr. Laidotuvių Direktorius 195 Adams St., Newark, N. J.

Išėjo iš spaudos naujai pertaisyta ir patobulinta

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Sutaisė ir papildė kun. Dr. J. Starkus

Gramatikoje išdėstyta: Fonetika, Morfologija, Sintaksė. Visos kalbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės Linksmaivimas ir asmenavimas. Kirčio mokslas ir rašyba

KAINA NUPIGINTA. TIK \$1.00 (DOL.)

Tuoju reikalaukite VIENYBĖS administracijoje 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Kam yra patogu reikalaukite pas Liet. Spaudos B-vės prez. A. S. TREČIOKĄ, 314 WALNUT ST., NEWARK, N. J.

CLEMENT VOKETAITS

Advokatas 50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. TEL.: TRIANGLE 5-3622 168 GRAND STREET, TEL.: EVERGREEN 8-7179

Angliai! Angliai!

Pirkite Anglius Dabar! LISAUSKO ANGLIŲ CO.

335 Union Avenue, Dabar siūloma pirkti Blue Coal Telefonuokite tuojau EVERGREEN 7-7550 Brooklyn, N. Y.

PABEGELIS PABUČIAVO AMERIKOS CEMENTĄ

Kompozitorius, pianistas ir scenos artistas Herman Leopoldi, kuris 9 mėnesius praleido Vokietijos koncentracijos stovyklose, pirmadienį atvažiavo New Yorkan, išlėpęs iš laivo atsiklaupęs pabučiavo uosto cementą.

Jis pareiškė: "Ištisus mėnesius šis kraštas buvo mano svajonių šalimi ir aš manau, kad ši yra mano laimingiausia diena".

LIETUVIS Accountant & Auditor

kreipkitės Juozas J. Akulonis, Jr. 1147 E. Jersey St. Elizabeth, N. J. Tel.: ELizabeth 3-7788 Namų tel.: ELizabeth 3-9429

VINCAS J. DAUNORA APTEIKORIUS
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs - bejėgis? Neturi apetito, baurūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo - vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE Tapk sveiku. KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH 422 GATVĖS BROOKLYN, NEW YORK

MODERNIŠKA SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)

Visada Galima Gauti Geriausi Užkandžiai

ALUS IS KRANO IR BONKUTEMIS

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y. TEL.: EVERGREEN 4-7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS Tel. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLS (BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N.Y. NOTARY PUBLIC Tel. STag 2-5043

STEPHEN AROMISKI (ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EVERGREEN 7-4335 Kopyčia laidotuvėms

ESTATE OF **A. J. VALANTIEJUS**
54-41 72nd STREET, MASPETH, L. N. Y. Telephone NEWton 9-4464 & MICHigan 1717

ESTATE OF **BARRY P. SHANS** (BALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. VIRginia 7-4499 Kopyčia laidotuvėms

A. RODZEVICZ (A. Radzevičius)
Tel.: Stagg 2-4409 402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Phone STagg 2-0783 Night HAVen 8-1158

JŌSEPH LE VANDA NOTARY PUBLIC 337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnvoja automobilius įvairiems reikalams

"TARZANAS IR UZBURTAS MIESTAS"

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

25 Plėšrusis liūtas suoliais bėgo prie nusigandusios Magros. Greitas buvo šis laukinis žvėris, bet užaugęs tyruose Tarzanas buvo dar greitesnis. Akimirksniu jis pasivijo žvėrį karalių ir nepaprastai vikriai užšoko šiam baisinui tiesiai ant nugaros, prirengęs savo peilį.

Užšokdamas ant bėgančio liūto nugaros Tarzanas tuo pat sykiu įsmeigė savo aštrų peilį į žvėries nugarą. Kol liūtas spėjo suprasti, kas pasidarė, Tarzanas kelis kartus pervėrė jį savo peiliu. Baisusis liūtas pargriuvo negyvas beveik prie pat Magros, kurią kesinosi sudraskyti.

Uždėjęs koją ant liūto lavono Tarzanas paleido į girią savo pergales riksmą, kaip daro beždžionės. Magra žiūrėjo į jį ir stebėjosi jo narsumu. Koks gražus ir išdidus buvo Tarzanas! Ji tikrai norėjo jį apkabinti, tik nedrįso. "Ačiū už tamtos pasiryžimą gelbėti mane", tarė ji.

Tarzanas šaltai atsakė Magrai: "Aš tamstą nuvesiu į stovyklą". Magra stengėsi prisiglausti prie Tarzano: "Būdamas arti prie tamtos aš jaučiuosi tikrai apsaugota", kalbėjo Magra. Tarzanas rimtai atsakė: "Džiunglėse nieks negali būti tikras saugumo: mes galime žūti dar šiandien".

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje